

فخری، شاهرودی، صاحبی، مثقالی، شصت عروس، طلایی، عسگری و شل انگور شناسایی و یادداشت برداری و مطالعات اولیه انجام گرفت که صفاتی چون ظرفیت نسبی آب برگ، قطر برگ، نسبت طول برگ به عرض آن، کرکدار بودن برگ و زمان رسیدن آنها اندازه گیری شده و مشاهدات بدست آمده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که ارقام چفته، سیاه انگور و ملایی از نظر مورفولوژیکی متحمل به تنش خشکی شناخته شدند. که این ارقام می توانند جهت کشت و کار در مناطق کم آب مورد استفاده قرار گیرد.

واژه های کلیدی: استرس خشکی، متحمل به خشکی، انگور، *Vitis vinifera*

غربالگیری ژنوتیپ مقاوم به یخبندان دیررس گردو

در میان توده بذری کهریز

رضا رضایی

بخش تحقیقات نهال و بذر، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی آذربایجان غربی کیلومتر ۵ جاده سلماس

یخبندان دیررس بهاره یکی از عوامل تهدیدکننده تولید میوه در مناطق معتدله محسوب می شود و هر از چندی خسارت شدیدی به گل و میوه و سرشاخه های جوان وارد می کند. همچنین اثرات روانی و اقتصادی نامطلوبی روی توزیع و قیمت محصولات می گذارد. وقوع یخبندان دیررس ۱۵ فروردین سال ۸۳ که منجر به کاهش دما تا ۶- درجه سانتی گراد شد این فرصت را فراهم کرد تا از نزدیک و در شرایط طبیعی واکنش ژنوتیپ های مختلف گردو (بیش از ۹۰۰ ژنوتیپ شامل ۲۰ ژنوتیپ برنز انتخاب شده) موجود در ایستگاه کشاورزی کهریز ارزیابی شود. برای این منظور در اواسط اردیبهشت سال ۸۳ تک تک درختان موجود در کلکسیون از نظر وضعیت اندام های بارده نر و ماده و نیز درصد خشکیدگی سرشاخه ها ارزیابی و مشاهده گردید که در بیش از ۹۹٪ ژنوتیپها (شامل برگزیده ها) سرشاخه های بارده و شاتونها خشک شده بودند. به هر حال یک رگه باریکی از مقاومت در میان توده مشاهده گردید. در یک ژنوتیپ بدون کمترین صدمه همه محصول حفظ گردید که بیانگر دیر گلدهی و مقاومت آن است و در برخی ژنوتیپها (۵ ژنوتیپ) پس از خشکیدگی سرشاخه ها جوانه های جانبی فعال و بارده شده بودند. در دو ژنوتیپ که در موقع بروز سرما طول شاتون کمتر از یک سانتیمتر بود تعداد زیادی شاتون فعال باقی مانده بود. در ژنوتیپ های برگزیده نیز مقاومتی مشاهده نگردید. اکثر درختان گردو که مقاومت خوبی نشان داده بودند از نظر قدرت رشد (ارتفاع، قطر تنه) در حد متوسط بودند. این ژنوتیپها با کد (CR) شناسایی و صفاتی مثل ارتفاع، قطر درخت، عادت باردهی، درصد تشکیل میوه، و طول شاتون قبل از سرما یادداشت گردید. در ژنوتیپ های برگزیده نیز مقاومتی مشاهده نگردید. توالی گلدهی و زمان گلدهی این ژنوتیپها در سالهای آینده یادداشت و ثبت خواهند شد تا پایداری آنها مشخص شود.